

Nyhetsbrev från Bryssel

Nyhetsbrev 1/2019

EU-enheten vid Ålands landskapsregering
informerar om vad som händer på EU-nivå.

EU-krönikan

Efter en andra vända hemma med familjen, den här gången i form av en liten Ellen, är jag tillbaka på kontoret. Och vilket roligt år att vara på jobb! Under 2019 ska inte bara Finlands riksdag och Ålands lagting gå till val, utan även europaparlamentet och kommissionen ska bytas ut. Däremellan håller Finland i ordförandeklubban i rådet vilket innebär en möjlighet att lyfta finländska prioriteringar och att synliggöra goda inhemska exempel. Allt detta samtidigt som Storbritannien ska bestämma sig för när och hur de lämnar unionen. Toppmötet 21 och 22 mars är sista chansen för regeringen i London att ingå ett utträdesavtal med resterande EU-länder eller att be om mer tid att förhandla. Risken är stor att landet lämnar utan övergångsregler och en plan för hur gränsen mellan Irland och Nordirland ska hanteras.

Utbytet på topposterna inom EU-institutionerna börjar till stor del med valet till europaparlamentet i maj. Efter att valresultatet är klart möts det återvalda och de nyinvalda ledamöterna i juni för att se hur de politiska gruppernas storlek har förändrats i förhållande till varandra. Därefter är höstens stora uppgift för ledamöterna att fråga ut och godkänna de tilltänka kommissionärerna. Om allt går enligt tidsplanen har vi en ny laguppställning kommissionärer i november där både Finland och Sverige representeras av nya personer.

Det här är ett tillfälle för unionen att bygga ett starkt team som kan hjälpa Europa möta kommande utmaningar. Och utmaningar finns att välja bland. Den digitala utvecklingen påverkar inte bara arbetskraften och behov av framtidssäkra utbildningar, utan kräver även ett dynamiskt skydd av personlig integritet. Dagens sociala system inom de europeiska välfärdsstaterna är inte anpassade efter varken demografi eller en alltmer rörlig befolkning. En svår men spännande utmaning för dagens generation politiker är att hitta ett socialt kontrakt mellan medborgare och staten som håller även i framtiden.

Hållbarhet är enligt vissa ett modeord och enligt andra en ödesfråga. Genom bl.a. FN:s globala mål för hållbar utveckling och Parisavtalet mot global uppvärmning är man dock överens om att förändringar krävs för att nå en hållbar ekonomisk modell. Samt att ansvaret ligger på de länder och regioner som har ekonomisk möjlighet att gå i bräsch. Europa har fördelen att det redan finns regionala strukturer i form av EU:s institutioner och en inarbetad lagstiftningsprocess med resurser att möta dessa utmaningar. Frågan är om det är eftersträvänsvärt med alltmer regler på EU-nivå. Eller om det helt enkelt inte finns ett bättre alternativ.

Vi ser fram emot ett händelserikt EU-år och hoppas att ni vill hänga med.

Julia Lindholm, landskapsregerings specialrådgivare i Bryssel

På gång i Bryssel

Rumänska ordförandeskapet

Ordförandeskapet i Europeiska unionens råd roterar med sex månaders mellanrum, och sedan 1 januari 2019 är Rumänien ordförandelandet för första gången sedan de gick med i EU 2007. Ordförandeskapets roll är att se till att lagstiftningsarbetet går framåt i rådet samt agera som en opartisk medlare. De leder möten i rådet på alla nivåer, från tjänstemännens arbetsgrupper till ministermöten, och ordnar formella och informella möten i Bryssel och i ordförandelandet. De företräder dessutom EU:s medlemsländer i trepartsförhandlingar med kommissionen och europaparlamentet. Ordförandeskapets arbete i rådet sker i en trio tillsammans med de två följande ordförandeländerna, vilket i det här fallet är Finland och Kroatien. Denna trio finns till för att säkerställa kontinuiteten i EU:s arbete, och enas om ett gemensamt arbetsprogram för de 18 månader de delar på ordförandeskapet. Viktiga ärenden för trion är bland annat långtidsbudgeten för 2021-2027 (MFF), den inre marknaden, säkerhets- och miljöfrågor. [Här](#) kan du läsa mer om trioprogrammet.

Eftersom europaparlamentsvalet hålls i maj i år har Rumänien en kortare och mer intensiv period att förbereda och avsluta lagstiftningsärenden. Bristen på tidigare erfarenhet av ordföranderollen och den politiskt turbulenta situationen i Rumänien har lett till ett visst tvivel om deras förmåga att leda arbetet i rådet. Rumänien själv har bett de andra EU-länderna att inte fokusera på deras interna politiska diskussion, och framhåller att det inte kommer påverka deras arbete i rådet.

Brexit

Storbritanniens utträde från EU har varit mycket omdebatterat och kantat av osäkerhet. Med en månad kvar till det planerade utträdesdatumet finns det fortfarande ingen överenskommelse mellan EU och det brittiska parlamentet. Den 15 januari röstades brittiska premiärministern Theresa Mays utträdesavtal ned med stor majoritet i det brittiska parlamentet, och omröstningen den 29 januari slutade i att parlamentet skickar tillbaka May till Bryssel för att omförhandla avtalet med EU, med specifikt fokus på att komma ur den så kallade backstoppen om irländska gränsen. Tanken med backstop-lösningen är att undvika en hård gräns mellan republiken Irland och Nordirland, vilket ses som ett måste för att upprätthålla det nordirländska fredsavtalet. EU håller bestämt fast vid att utträdesavtalet inte går att ändra och att förändringar i backstop-lösningen är otänkbara. Däremot är flera EU-ledare öppna för att skjuta upp utträdet en begränsad tid, om det är vad Storbritannien vill.

Inom EU hoppas man ännu att utträdet inte ska vara avtalslöst, men institutionerna har trots detta börjat förbereda sig för en så kallad "no-deal" Brexit. Detta görs genom olika handlingsplaner, korrigeringar av lagtext, instruktioner till företag och organisationer, samt information till medborgare. Ett avtal om visumfritt resande mellan Storbritannien och EU är under arbete, men behöver antas gemensamt av Storbritanniens parlament och av EU:s institutioner för att träda i kraft. [Här](#) finns mer information om rådets arbete med Brexit.

Aktuella frågor för landskapsregeringen

Landskapsregeringens EU-enhet bevakar lagstiftningsprocessen i Bryssel och tillsammans med förvaltningens avdelningar identifieras initiativ från kommissionen som är viktiga för Åland. Här under är en kort sammanfattning över några av de aktuella ärendena. Om du vill veta mer om något ärende är du alltid välkommen att kontakta oss.

Mot ett hållbart EU 2030

Som en uppföljare till kommissionens ordförande Jean-Claude Junckers tal till unionen i september förra året publicerades ett [diskussionsunderlag](#) den 30 januari om hur EU ska gå till väga för att bli mer hållbart till 2030. Det reflekterar över FN:s hållbarhetsmål som lanserades 2015, inklusive Parisavtalet om klimatförändringar. Genom detta diskussionsunderlag hoppas EU ligga i täten för implementeringen av den globala hållbarhetsagendan. Under senare delen av 2019 kommer både europaparlamentet och kommissionen att bytas ut och rådet hoppas att en stark gemensam ståndpunkt om att uppnå hållbarhetsmålen kan höja ambitionsnivån när de nya EU-institutionerna tillträder. Åland har en egen [hållbarhetsagenda](#), vars mål är att göra det åländska samhället bärkraftig senast 2051.

Subsidiaritetsmeddelande

Kommissionen släppte i oktober 2018 ett [subsidiaritetsmeddelande](#) för att sätta fokus på subsidiaritet och proportionalitet, med andra ord att beslut inom EU ska fattas på lokal, regional eller nationell nivå om inget mervärde av EU-lagstiftnings finns. Kommissionen har genom en arbetsgrupp tagit fram en subsidiaritetsstabell som ska vägleda det framtida arbetet. Tabellen ska göra det lättare för nationella parlament att delta i subsidiaritetsprocessen men också undersöka hur EU bättre kan samla in och redogöra för de olika synpunkterna som lokala och regionala myndigheter har i offentliga samråd. Arbetsgruppen anser att nationella och regionala parlament med lagstiftningsbehörighet ska ges större möjlighet till samarbete, och kommer med rekommendationer på hur lagstiftande regioners inlyftande kan stärkas. I november förra året ordnade det dåvarande österrikiska ordförandeskapet av rådet en konferens om hur arbetsgruppens rekommendationer ska plockas upp av lagstiftarna, och i mars i år träffas städer och regioner under *European summit of cities and regions* för att bland annat fortsätta den här diskussionen.

Nya bestämmelser om engångsplaster

I december godkände rådet och europaparlamentet det nya direktivet om minskning av engångsplaster i miljön, och de nya reglerna för plaster väntas träda i kraft om två år. De nya bestämmelserna avser tackla den marina nedskräpningen som till största grad består av olika plastprodukter. Bland reglerna finns ett förbud av plastprodukter där substitut i annat material än plast redan finns på marknaden. Till dessa produkter hör bland annat bomullspinnar (tops), sugrör, bestick och dryckesbehållare av plast. Produkter vars användning ska minskas är bland annat sanitetsbindor, våtservetter och ballonger. På dessa produkter bör även information om plastinnehållet och plastens inverkan på natur och miljö vara synligt. Också tobaksprodukter hör till den kategori och producenterna får nu ökat insamlings- och informationsansvar.

Hej!

Föreningen Norden

Den 10 januari fick vi besök av representanter från Föreningarna Norden. Landskapsregeringens specialrådgivare Julia Lindholm berättade om hennes arbete i Bryssel och Ålands påverkansmöjligheter i EU.

Även Elin Mortensen, Färöarnas representant till EU, berättade om hur de arbetar mot EU:s institutioner. Eftersom Färöarna valde att stå utanför EU skiljer sig deras arbete ganska mycket från landskapsregeringens.

Lagtingets talman till Östra Belgien

Lagtingets talman Gun-Mari Lindholm besökte den 16 - 18 januari Östra Belgien för att delta i ett seminarium som fokuserade på autonoma regioner i Europa. Anledningen till tillställningen var det tysktalande regionen Östra Belgien som firade 100 år som en autonom region.

Utöver Åland deltog även representanter från Sydtyrolen i norra Italien och Alsace i Frankrike. Paneldeltagarna

jämförde respektive regions självstyrelse och fick svara på frågor från moderatorn och från publiken.

Från Åland deltog även Susann Simolin från Ålands Fredsinstitut, och höll ett uppskattat föredrag om Ålands självstyrelse och dess framtida utmaningar.

Tack och hej!

Efter nästan fem månader hos specialrådgivaren på representationen i Bryssel är det nu dags att tacka för mig. Trots att jag hade extremt höga förhoppningar i början av hösten så har de överträffats av verkligheten. Jag har haft en så otroligt givande och framförallt rolig höst och vinter! Jag har jobbat med ämnen jag kanske annars inte skulle ha fördjupat mig i, och dessutom träffat riktigt trevliga människor på alla möjliga olika håll.

Nu väntar nya erfarenheter med en ny praktikplats i Bryssel, och efter det fortsatta studier. Jag hoppas på att kunna komma tillbaka till Bryssel även efter studierna och kunna ta del av den välbekanta "EU-bubblan" ännu lite till.

Med varma hälsningar,
Celinda, högskolepraktikant

På agendan

4 mars möts transportrådet för att bl.a. diskutera energi delarna av kommissionens klimatmeddelande *En ren planet för alla*. Ministrarna diskuterar även finansieringsinstrument för transport, energi och digitala tjänster.

5 mars möts miljöministrarna för att enas om nya regler för dricksvatten, och diskuterar samma klimatmeddelande som föregående möte.

7-8 mars träffas rättsliga- och inrikes rådet.

8 mars uppmärksammar landskapsregeringens kontor i Bryssel internationella kvinnodagen genom att vara medarrangör för ett frukostseminarium om nordiska länders arbete med jämställdhet för barn.

11-14 mars samlas europaparlament i Strasbourg för plenarsession, och EU-rådgivare Julia Lindholm passar på att åka till Åland för möten med landskapsregeringens förvaltning.

14-15 mars ordnar regionkommittén och det rumänska ordförandeskapet av rådet en konferens i Bukarest om EU:s framtid för regioner och städer.

21-22 mars är det toppmöte då Europeiska rådet sammanträder. Detta kan vara sista gången EU-ländernas stats- och regeringschefer möts innan Storbritannien lämnar EU.

29 mars lämnar Storbritannien EU, enligt nuvarande tidsplan.

